

Bevezetés a balkon kertészetbe

Kedves Balkon Barát!

Ezzel a kis ismertető anyaggal szeretnék belátást nyújtani a balkonkertészkedés világába. Ezt pedig több szemszögből megvizsgálni, hogy azt feltudd használni a kaspós kerted megálmodásához és megvalósításához vagy esetleg a már meglévő tökéletesítéséhez.

Kezdjük is a kiindulóponttal, ami mindig adott a helyszínen. Ez legyen egy terasz, egy bejárati rész vagy esetleg olyan kert részlet, ahova elképzelésünk szerint kaspóba álmotduk meg növényeinket.

Milyen szempontokat vizsgálunk a helyszínen?

Fényviszonyok

Szélnek kitettség

Helyszín használati funkciója

-A fényviszonyokat 3 nagy csoportba szoktuk sorolni: napos, árnyékos és félarányékos.

És ezek mellé még érdemes megnézni a tájolást is. Egy északi tájolású terasz másképp viselkedik, mint egy déli, és egy keleti is mint egy nyugati.

Ezeket összegezve jönnek ki a helyszínünk sajátosságai és kapjuk meg, hogy milyen növények érzik ott jól magukat.

-A szélnek kitettséget azért fontos megvizsgálni, mert vannak olyan növények, amelyek nem bírják. Itt előfordulhat különböző növényi részekben károk vagy élettani diszfunkciók. És itt már a növénytartók választása is előtérbe kerül. Azokon a helyeken, ahol szélről védve vagyunk gondolkodhatunk szinte bármilyen formájú kaspóban. Viszont egy szelesebb teraszon figyeljünk, hogy a kaspó minél nehezebben lehessen felborítani. Erre nagyon jó opciók a virágládák, kocka ültető edények. A rögzítés is egy jó megoldás lehet, ha megfelelően tudjuk falhoz korláthoz rögzíteni a tartó edényt.

-A helyszín használatát azért fontos átgondolni, hogy később ne legyen probléma a növények elhelyezéséből. Merre szoktunk az adott helyen közlekedni, itt ne lógjon be vagy legyen útba egy nagy levelű árnyék liliom vagy a kaspója. Érdemes azt is átgondolni, hogy a kilátásunk egy szép zöld részre néz és mindig gyönyörködünk benne, ebbe a látószögbe sem érdemes tervezni mert útba lesz.

Kis kiegészítésként még a helyszíni szemléhez írom, hogy a terasznál vegyük számításba azt is, hogy ha több vagy nagyobb kaspókat szeretnénk elhelyezni kérjük ki statikus véleményét is. Maguk a kaspók is jó súlyt képviselhetnek, majd a föld és a benne tárolt víz is, pláne egy jó kiadás eső után.

És ami még fontos, mérjük le azokat a részeket, ahova növényt szánunk.

Helyszínünket felmérve érdemes a növényekkel folytatni.

Ha rendelkezünk már növénytartókkal akkor azokat lemérve tudunk növényeket vásárolni.

Viszont fordított esetben majd a kiválasztott növények adják a kaspók tulajdonságait. Így hosszútávon tudunk gondolkodni az évelőkkel és örökzöldekkel, nem fogják hamar kinőni őket, ezek mellett pedig egészségesek és igazán dekoratívak lesznek.

Fontos alapja a növény választásnak, hogy minden növény mehet kertbe, de nem minden növény való kaspóba. Ebből ki indulva már van egy jó szűrési alapunk.

A kertészetemben mivel kifejezetten balkon kertészkedéssel foglalkozom, ezért a megvásárolt növények bírni fogják, sőt szeretni a kaspóban létet. Viszont, ha máshol vásárolnak fontos, a szakember véleményét kikérni a kertészetekben. És ha esetleg kinéztünk egy növényt a pontos latin nevével vásárolni meg. Akár azonos növényfajtákon belül is méteres különbségek lehetnek. Ezért a 2, de sokszor 3 tagból álló latinnév nagyon fontos.

A növényeknek érdemes megtudnunk az egész éves ciklusukat, igényeit. Itt vizsgáljuk meg, hogy lombhullató, télizöld vagy örökzöld, télen szükséges-e takarni vagy teleltetni kell. Mikor van a virágzása vagy egyáltalán virágzik-e. A végleges méretét és azt körülbelül mennyi idő alatt éri el. Víz és tápanyag, illetve az ültető közeg igényét. És természetesen a helyi adottságokat is számításba venni. Mennyire napos vagy árnyékos a helyünk és ezt melyik növény, hogy tolerálja vagy szereti. Az információkkal már előtérbe fognak kerülni azok a fajták, amelyek számunkra kényelmesek és még tetszenek is.

Növény választásban pedig figyelhetünk még az összképre is. A kerttervezők azt a szabályt szokták alkalmazni, hogy a kert 1/3 legyen örökzöld így télen is marad egy váza a kertnek. Szerintem ez egy nagyon jó kiindulási pont, ha több kaspóban gondolkodunk. Ezzel már adunk egy hangulatot télen is a helyszínnek. Ha összeültetésekben gondolkozol akkor is lehet így variálni, edénytől függően egy vagy több örökzöld, tű vagy lomblevelű vegyesen és mellé évelő, ami télen vissza, húzódik vagy változtatatosan szezonális virágzókkal díszíteni.

Ne gondolkodjunk túl sok fajta növényben, ha letisztult kellemes teret szeretnénk. Inkább 2-3 fajta alap növényt vagy hasonló levélszinnel, eltérő formákkal játszunk. A fókuszpontra pedig egy bele illő, de akár színesebb növényt rakunk kiemelve vagy egy olyan kompozíciós összeültetést, ami harsányabb. Ezek természetesen csak alapok, a helyszín, stílus, környezet mind-mind beleszólhat. De valami alap koncepciót érdemes megálmodni.

Meg vannak a növények, na de mibe is tegyük őket?

Számtalan színű, formájú és anyagú kaspó és virágláda van már a piacon.

Egy fontos közös pontot viszont mindegyiknél előtérbe kell helyezni, legyen alul luk!

Míg a beltéri kaspóknál nem szokott vízelvezető nyílás lenni, a kültérinél mindig van.

Ha fedett helyre is rakjuk csökkentjük a lehetőségét, hogy pangóvíz alakuljon ki és ezt a legtöbb növény nehezen tolerálja. Továbbá azt is jelzi ez a nyílás, hogy kültérre lett fejlesztve, ezért jobban bírja a napot a téli fagyokat és az időjárás egyéb viszontagságait.

Az anyagokat tekintve ár szempontjából nagy különbségek lehetnek, ez utalhat a tartósságra, a kaspó kidolgozottságára, anyagából adódóan is vannak olcsóbb és drágábbak is.

Nézzük meg több fajta anyagot szinte mindegyiknél vannak pro és kontra érvek. A vékony műanyagok könnyebben melegednek át, egy nagyobb citromfát viszont nem biztos, hogy szívesen viszel be egy nehezebb kőedénybe.

A növénytartó külső kialakítását már érdemes picit lakberendezési szempontból nézni. Itt is számtalan variáció van, én egy két alap elgondolást szeretnék megosztani. Ha azt szeretnénk, hogy letisztult kellemes hatású legyen a tér és a növény érvényesüljön inkább az összképben, akkor érdemes a burkolat vagy fal a színével megegyező edényt választani. Ha olyan a kialakításunk, hogy a burkolat, a fal és a főbb elemek hasonló színűek, de van egy vezér szín, ami megjelenik, de nem túl erős szín, nyugodtan használjuk azt is a kaspókhoz. De gondoljuk meg a kaspók külső mintáját is, matt legyen vagy fényes, esetleg egy durvább mintázatú. Ezeket mind összegezve hangolhatjuk, szabhatjuk a helyszínre, hogy az elérni kívánt hatást tudjuk elérni. A kaspó méretét egyszer nézzük a növényhez, és nézzük meg a térben is. Például egy kisebb laposabb kaspót nem érdemes a földre rakni, nem fogjuk úgy látni és nem tud kiteljesedni, inkább egy lépcsőfeljáróra vagy egy tartóra tegyük.

Ha meg van a növény és a kaspó is, már csak be kell ültetni. Az ültető közeg tulajdonságait a növény határozza meg. Valamelyik a savanyúföldet szereti, valamelyik a normál Ph értékűt. Viszont a föld minőségénél érdemes egy jobbat választani, mivel már az első hónapokban látványos lehet a különbség és növényeink 1 évet biztosan ebben töltenek.

De mielőtt a földet beletennénk a kaspóba alulra rakjunk egy drénréteget, ez lehet apró kavicsból vagy cserép darabot is szoktak használni. A legjobb az agyaggolyó vagy a láva mulcs. A drénréteg segít a felesleges vizet elvezetni a láva mulcs és az

agyaggolyó még pluszban tart is meg vizet, amit később fel tud venni a növény. Így biztos megfelelő közeg jön létre növényeink számára. A beültetést követően takarhatjuk a talaj felső rétegét is kavicssal, agyaggolyóval vagy fakéreggel. Ezzel esztétikusabb is lesz és a vízmegtartásunk is javul.

A fent leírtakat inkább kiindulásnak szántam egy kis alapnak, hogy hogyan érdemes bele vágni a balkonkertészkedésbe, mire érdemes figyelni már az első lépéseknél. Fontos a helyszín felmérése az előre tervezés, még ha nem is egyszerre valósul meg minden és óvakodjunk az impulzus vásárlástól.

Remélem senkit nem ijesztettem meg, hogy milyen sok dolog van, amit érdemes megvizsgálni és átgondolni, de nem ördögtől való a kaspós kert. Ha jó a tervezés és jók az alapok sok örömmünk és varázslatos balkonunk lesz. Ne féljeteK tanácsot vagy ötlet kérni, ebben jártas barátoktól vagy ismerősektől, a legtöbb kertészetben pedig nagyon jó és segítőkész szakemberek dolgoznak.

Remélem értékes eszközként tudod majd használni az itt leírtakat!

Sok örömet, varázslatos balkont.

Üdvözlettel Lugosi Imre

